

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 332.2.021.8:631.95

**ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНЕ РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ
ВІДНОСИН****Кушнірук Т.М.**, канд. с.-г. наук, доцент*E-mail: kuschniruk81@gmail.com***Ясінецька І.А.**, д-р. екон. наук, професор**Додурич В.В.**, асистент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Соціо-еколого-економічний розвиток України, зокрема галузь сільського господарства залежать від процесу розбудови земельних відносин, що є одним із вирішальних чинників земельних перетворень і земельного ладу. Земельна реформа пройшла ряд етапів, за період яких було сформовано правові й економічні умови використання й розпорядження земельними ресурсами.

Головна мета сучасного етапу реформування земельних відносин полягає у посиленні стимулюючої й регулюючої функції економічного механізму аграрного землекористування, основними складовими якого є рентні відносини, економічна оцінка землі, плата за землю, підвищення його ефективності та перехід на екологоорієнтовану модель використання земельних ресурсів.

Нова модель землекористування потребує урахування інтегрального потенціалу території, збереження, раціонального використання і відтворення всіх ресурсів на відповідній ділянці. Землекористування необхідно розглядати відповідно до міркувань Третяка А.М., що вкладає в поняття «земля» всю екологічну систему, в якій знаходиться земельна ділянка, а саме комплекс факторів навколишнього природного середовища, природних умов виробництва, які визначають ріст і розвиток рослин, умови сільськогосподарського використання земель [1].

Земельні відносини в Україні знаходяться на стадії розвитку екологоорієнтованого спрямування. Значний внесок вкладено у розробку нормативно-правового базису цих відносин, проте багато моментів щодо питань екологізації земельних ресурсів не враховані, що передбачає необхідність подальших наукових досліджень у цій галузі.

Удосконалення земельних відносин викликало суттєві зрушення та зумовило внесення коректив в організаційно-правові засади форм власності на землю й господарювання на ній. Виникнення чималої чисельності суб'єктів власності та користування земельними ділянками привело до появи проблем в земельних відносинах, що в свою чергу, є причиною їх реформування. Ходаківська О.В. наголошує на виникненні особливої необхідності розробки напрямів подальшого розвитку земельних відносин для підтримки рівноваги екологічних систем і використання природних ресурсів на мінімально критичному рівні, спрямованих на досягнення ефективного, сталого, екологобезпечного землекористування, збереження й відтворення родючості ґрунтів.

Проблемними питаннями на шляху до активного розвитку екологізації землеробства є: низький рівень свідомості щодо використання земельних ресурсів

без порушення їх природного стану; відсутність належного нормативно-правового регулювання та економічного механізму стимулювання щодо створення екологічно безпечних земель та їх концентрації по території країни; прогалини у сфері охорони земель та фінансування цих заходів.

Сучасний етап розвитку екологізації використання земель характеризується акцентуванням розвитку щадного землеробства до складу якого входять: пермакультура – підхід до проектування навколишнього простору і системи ведення сільського господарства, заснований на взаємозв'язку з природними екосистемами; система нульової обробки ґрунту, також відома як No-Till, сучасна система землеробства, при якій ґрунт не обробляється, а його поверхня вкривається спеціально подрібненими залишками рослин – мульчею; органічне виробництво, в системі екологічно чистого сільськогосподарського землеробства, що базується на дотриманні Директив відповідності екологічно безпечної продукції, відсутності ГМО, агрохімікатів, мінеральних добрив.

В умовах загострення екологічної та продовольчої проблем, актуальним стає питання створення та поширення екологічно чистих земель як складової природно-ресурсного потенціалу країни [2, с. 8].

Головна мета створення екологічно-чистих земельних масивів – це підвищення суспільної економічної корисності (віддачі) від способу використання земель.

Концентрація екологічно чистих масивів та додержання і удосконалення заходів з охорони таких територій, дозволяє розвивати не тільки галузь органічного сільськогосподарського виробництва як преміум-сегмент, а й розширювати території екологічно чистих сільськогосподарських земель, що є основою як для екологічно чистого виробництва так і природоохоронним базисом для всієї екосистеми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Третяк А.М. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2006 360 с.
- 2.Третяк А.М., Другак В.М. Стандартизація та нормування у сфері екології землекористування: навч. посіб. Херсон. ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. С. 86-256 с.
3. Ходаківська О.В., Бурлака Н.І. Земельні відносини у сільському господарстві: регіональний вимір: монографія. К.: ННЦ ІАЕ, 2012. 242 с.